

Wang Qing

Drumul Mătășii
O istorie în imagini

Traducere de Mirella Acseste

CORINT
BOOKS
—2018—

Părinții mei s-au mutat în Xinjiang în 1961, părăsind orașul în care locuiau, din provincia Jiangsu, ca urmare a unui apel la nivel național de a sprijini dezvoltarea regiunilor din nord-vestul Chinei.

Părinții mei și-au dedicat tinerețea, energia și speranțele regiunii Xinjiang, unde au rămas pentru totdeauna; după ce s-a stins, mama mea a fost înmormântată aici. Xinjiang a devenit a doua lor casă.

M-am născut la mijlocul anilor 1970 în Turpan, Xinjiang.

Turpan este un oraș în care locuiesc diverse populații și, încă din copilărie, am trăit într-un mediu în care cei mai apropiați vecini ai mei erau uiguri. Uigurii au același mod de viață ca noi, dar obiceiuri și maniere diferite. O astfel de diversitate culturală a trezit în mine o puternică dorință de a explora vastitatea și misterul regiunii Xinjiang – ale orașului Turpan și împrejurimilor sale.

Istoria regiunii Xinjiang este una a migrației continue a multor popoare, iar Turpanul de azi este produsul acestei migrații.

Înainte de secolul I î.H., primii locuitori ai Turpanului aparțineau populației Jushi; ei au creat cea dintâi civilizație locală. Abia în timpul dinastiei Han de Vest (202 î.H.–8 d.H.), Zhang Qian a inaugurat Drumul Mătăsii ca urmare a misiunii sale diplomatice în regiunile vestice. Populația Han din câmpiile centrale ale Chinei și celelalte populații din Asia Centrală și de Vest au migrat de-a lungul Drumului Mătăsii și s-au întâlnit la Turpan, unde au creat o civilizație foarte diversă alături de uiguri, care s-au deplasat spre vest din platoul deșertic situat în nordul Chinei.

Drumul Mătăsii a fost un drum comercial prin intermediul căruia mătasea, porțelanul, ceaiul, busola, tehnicile de fabricare a hârtiei și sistemul de tipărire cu caractere mobile au fost aduse

din zona de câmpie din centrul Chinei în vestul țării și mai departe, ajungând până la Roma, în vreme ce din Vest au ajuns în China strugurii, *Gastrodia elata*¹, calendarul, budismul, creștinismul, maniheismul și islamismul. Pe această veche rută comercială est-vest se afla orașul Gaochang², un nod de transport în regiunile vestice ale Chinei.

Mulți negustori și călători au folosit Turpanul ca loc de popas, în care circulau diverse limbi, în variantă orală, dar și scrisă, și unde mulți misionari și-au propovăduit convingerile religioase, folosindu-și cunoștințele ca să înalțe temple. Turpan era privit ca o destinație îndepărtată în care să-ți proiectezi viitorul și ca un cămin în care să-ți duci mai departe propria civilizație.

Iată câteva lucruri adevărate despre istoria locului.

Dinastia Tang (618–907) a întemeiat Protectoratul Anxi în Turpan și a creat aceleași diviziuni administrative pe care le avea în zona centrală de câmpie. După migrarea lor la Turpan, membrii populației Han nu au perceput orașul ca fiindu-le străin, căci își foloseau limba și scrierea la fel cum făcuseră și înainte, considerându-se supușii aceleiași dinastii. Pe pietrele lor de mormânt, locul nașterii era trecut „Xizhou”, și nu locul lor originar dinainte de migrare. Xizhou este vechiul nume pentru Turpan din timpul dinastiei Tang. Toate acestea dovedesc faptul că ei nu mai considerau Turpanul un oraș străin, ci căminul lor, un loc înscris adânc în inimile lor.

Istoria Turpanului mi-a aprins iubirea arzătoare pentru orașul meu natal. Asemenea unui burete care absoarbe apa, am surprins cu aparatul de fotografiat imaginile poporului meu, pentru a-i reflecta viața, credințele și sentimentele.

Imaginile devin o modalitate nouă de a răspândi cultura contemporană a Drumului Mătăsii și, totodată, pot servi ca viitoare mărturie istorică a sa.

Am petrecut opt ani vizitând vechile sate din jurul Turpanului pentru a explora urmele anticului Drum al Mătăsii. Locuitorii acestor sate sunt în marea lor majoritate uiguri. Le-am câștigat încrederea prin dialog și am legat prietenii trainice prin fotografii. Treptat, fotografiile pe care le-am

¹ Plantă perenă din familia orhideelor, folosită în medicina tradițională chineză și în bucătăria din Sichuan (n. tr.).

² Abia în timpul dinastiei Qing (1644–1911) a fost folosită denumirea de Turpan. În epoca de aur a Drumului Mătăsii, Gaochang a fost un oraș internațional important pe Drumul Mătăsii.

făcut au devenit obiecte de preț în casele lor. Acestea reprezentau fie nou-născuți, fie vreun bătrân muribund, imagine lăsată ca amintire fiilor sau fiicelor sale; fotografiile puteau immortaliza un moment din copilărie sau o clipă superbă de viață. Când discutam cu sătenii, eram un oaspete respectat al imamului satului; când îmi era sete sau foame în timpul unei ședințe foto, puteam să bat la ușa oricui și să cer apă sau puțină *nang*, un soi de lipie cu coajă tare. Când mergeam pe uliță, eram salută de locuitorii zâmbitori, care îmi vorbeau ca și cum am fi fost vechi prieteni.

Înțelegerea noastră tacită vine dintr-o recunoaștere de ambele părți. Este o aspirație din adâncul sufletelor noastre, un soi de împărtășire a gratitudinii, un respect reciproc pentru culturile și popoarele noastre, și pentru sentimentele profunde dintre oameni.

Diversitatea, bogăția, profunzimea și caracterul cuprinzător reprezintă spiritul Drumului Mătăsii și, totodată, farmecul orașului meu.

Am părăsit orașul natal Turpan de multe ori de dragul slujbei mele. Când îmi fac noi prieteni, ei mă întrebă întotdeauna de unde sunt. „Turpan, Xinjiang”, răspund eu, fără nicio ezitare. Când îmi aud răspunsul, ceilalți sunt suspicioși și surprinși și se uită cu atenție la fața mea. În mintea lor, o persoană din Xinjiang nu poate arăta ca mine. Mirarea lor mă face să mă gândesc la identitatea mea: locul nașterii părinților mei, provincia Jiangu, un ținut al orezului și peștelui, se află doar în imaginația mea; când vorbesc de orașul meu natal, toate senzațiile, amintirile și emoțiile mele sunt legate de Xinjiang. La fel ca strămoșii noștri de pe Drumul Mătăsii, eu mă identific cu Xinjiang, urmându-le migrarea. De fiecare dată când iau un tren spre vest, către casă, dintr-odată mă simt cuprinsă de bucurie în momentul în care văd munții vaști și nesfârșitul deșert Gobi. Calea ferată se întinde de-a lungul Drumului Mătăsii, stație după stație, legând vechi turnuri de observație și stații de poștă, ca și când istoria milenară a acestui drum legendar trece fluierând pe lângă mine. În această pendulare între trecut și prezent, inima mea este purtată către ținutul care mi-a dat viață – casa mea aflată pe Drumul Mătăsii.

Turpan, Xinjiang
Ianuarie 2016

CAPITOLUL 1

Drumul Mătășii luminează „Ținutul de Foc”

Aceasta este cea mai fierbinte regiune a Chinei, cu temperaturi la nivelul solului de până la 80°C.

Tot aceasta este și cea mai aridă regiune, cu o evaporare anuală de 100 de ori mai mare decât cantitatea precipitațiilor.

În vastul deșert Gobi din regiunile vestice ale Chinei, temperatura de la nivelul solului crește rapid sub razele soarelui, ajungând atât de ridicată, încât ai putea prăji un ou pe pământ; stâncile munților par să fi luat foc, nu se vede niciun fir de iarbă și doar rare urme de insecte cu carapace rezistente la căldură pot fi zărite pe pământ. Când se află în sălbăticia vastă, oamenii sunt întotdeauna însetați, ca și cum ar fi pârjoliți într-un cuptor. De aceea este această regiune cunoscută drept „Ținutul de Foc”, un alt nume pentru Turpan.

În această zonă, aflată atât de departe de ocean, nu pot ajunge curenții de aer cald și umed; aerul uscat și seceta provocate de căldură au contribuit la conservarea orașelor de pământ, vechi de 2 000 de ani, a unor trupuri mumificate, ca și a scrierilor religioase multilingve. Aceste vestigii de cultură materială repovestesc istoria, oferind omului modern o înțelegere a unei civilizații cândva înfloritoare.

Această regiune, aflată la o intersecție geologică unică, este locul în care s-au întâlnit oameni din Est și din Vest de-a lungul Drumului Mătăsii și în care civilizațiile lor s-au amestecat; locul în care înfloresc diverse culturi ale lumii. Oamenii de aici reprezintă istoria Chinei și a altor țări. Civilizația Drumului Mătăsii strălucește peste tot pe acest pământ; acesta este Turpan – o nestemată incrustată în Drumul Mătăsii. Un pământ care hrănește viața, îngânând ecouri dintr-un cântec.

Ruinele oraşului antic Gaochang, aflat în partea centrală a Drumului Mătăsii, înscris pe Lista Patrimoniului Cultural Mondial (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2015)

Ruinele unui zid exterior al oraşului antic Gaochang (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2015)

Sala de predici a călugărului Xuanzang din Templul Dafo, în orașul antic Gaochang (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2015)

Templul Xiaofu, în sud-estul orașului antic Gaochang (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2015)

Ruinele orașului antic Jiaohe, aflat în porțiunea de mijloc a Drumului Mătășii (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2012)

Templul Dafo din ruinele orașului antic Jiaohe (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2012)

O „pădure” de turnuri budiste din ruinele orașului antic Jiaohe (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2012)

Locuințe și străzi în incinta templului din ruinele orașului antic Jiaohe (fotografie făcută în Turpan, Xinjiang, 2012)